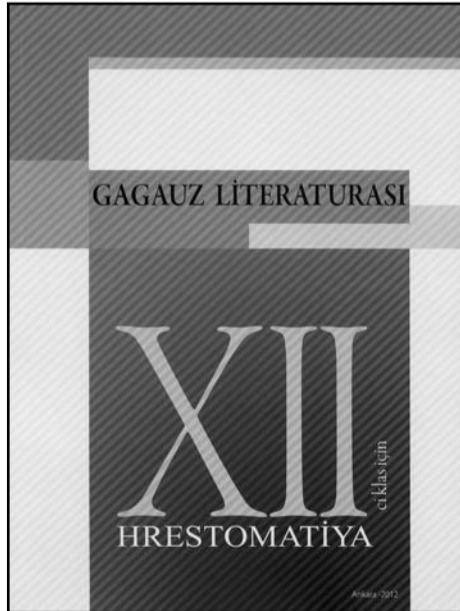

TÜRKİYEDÄN ŞKOLALARIMIZA KİYATLAR BAAŞIŞI

Eni üürenmâk yılın başında Gagauz şkolalarına büyük baaşış yapıldı: Türkiye'nin Yurtdışı Türklâr hem Akraba Topluluklar Başkanını (YTB) tipardan çıkardı hem TİKANın yardımınan Gagauziyaya getirdi 15750 kiyat hem plakat.

Onnarın arasında var: "UŞAK BAŞÇALARINDA DİL İLERLEMESİ. Uşak başçasında terbiyetmâk hem üretmâk projesi. 2-ci küçük hem orta grupaiçinprograma"; "UŞAKBAŞÇALARINDA DİL İLERLEMESİ. Uşak başçasında terbiyetmâk hem üretmâk projesi. Büyük grupa"; "DİDAKTİKA İŞLERİ TOPLUMU. Üredeciyâ deyni kiyat. 1-ci – 4-cü klaslar için"; X, XI hem XII klaslar için hrestomatiya kiyatları – "GAGAUZ DİLİ. HRESTOMATIYA"; "Duvara asmak için resimli alfâit" (hepsi bu üretmâk kiyatları Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının "M.MARUNEVİÇ" adına Bilim araştırmaları hem metodika işleri Merkezi tarafından hazırlandı); Gavril GAYDARCINın peet kiyadı "ANA TARAFIM", Valeriy KİRİOĞLONun peet kiyadı "RENKLİ ZAMAN"; Todur ZANETin körpelerâ deyni Bukvalı "BÖCECİK".

Kasımın 3-dâ Komrat "G.Gaydarı" adına lişeydâ gagauz dili üredecilerin hem uşak başçası terbiyecilerin önündâ bu kiyatların tanıtımı oldu. Tanıtımda pay aldılar Gagauziya İspolkomun predsedatelin yardımcısı Nikolay STOYANOV, Gagauziyanın üredecilik Upravleniyasının başı Vera BALOVA, Türkiyenin Yurtdışı Türklâr hem Akraba Topluluklar Başkanının tem-

silicileri Veysel GÜNDÜZ hem Serhat ACAR, kiyatları hazırlayan üredecilâr hem avtorlar.

Tanıtım toplantısının sonunda kiyatları hazırlayan üredecilerâ diploma, kiyat hem çiçek baaşlandı.

Not. Maasuz yapılan listeyâ görâ bu kiyatlar payedildilâr Gagauziyanın şkolalarına, gimnaziyalarına, lişeylerine, uşak başçalarına, bibliotekalara hem da metodika üürenmâk merkezlerine.

BAŞBAKANI Recep Tayyip ERDOĞAN İLKYZA MOLDOVAYA GELECEK

Kasım ayın 1-2 günnerindâ Moldova premyer-ministrusu Vladimir FİLAT Türkiyedâ bulundu. Vizit zamanında Türkiye Başbakanı Recep Tayyip ERDOĞAN açıkladı, ani ileriya ilkyazın, bir vizitlan Moldovaya gelecek.

Moldova delgañiyasının vizit çerçevesindâ buluşmaklar oldular Türkiyenin Prezidenti Abdullah GÜLLân, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip ERDOĞANın hem Türkiye Respublikasının Büyük Meclisi Başkanı Cemil ÇİÇEKlân. Türkiye Respublikasının başkasa-

başında Ankarada iki devletin Dışişleri Bakannarı İurie LEANKA hem Ahmet DAVUTOĞLU Türkiye hem Moldova arasında vizaların kaldırılması için annaşmayı imzaladılar. Bu önemli olay için Moldova premyer-ministrusu Vladimir FİLAT bölâ açıklama yaptı:

"bizim devletlerin arasında vizaların kaldırılması Moldova hem Türkiye ekonomika, kultura, politika hem turizma ilişkilerin kaaviletmesindâ bir önemli adımdır."

Türkiye Başbakanı Recep Tayyip ERDOĞAN sa açıkladı, ani "2012-ci yılın sonuna kadar taraflar umut ederlâr iki devlet arasında serbest alış-veriş Annaşmasını imzalamaa." Canabisi dedi: "Moldova Respublikasında yaşayan gagauzlar için da soruşu inceledik. Bu avtanomiya iki devlet arasında dostluk köprüsüdür. Bân bilirim premyer-ministru Vladimir FİLATın Gagauziyaya bakişını, da o üzerâ ileriya ilkyazın Moldovaya gelmemdâ biz barabar bu bölgeye bir vizit yapacez."

Türkiye Respublikasının Başbakanı Recep Tayyip ERDOĞAN baaşladı Vladimir FİLATA pek önemli bir baaşış: Büyük Ştefanın (Ştefan çel Mare) kılıcının kopyasını (kılıcın halizi İstanbulun Topkapı Sarayında bulunêr).

Not. Vladimir FİLATlan bilü Moldova delegañiyasında vardılar Gagauziya başkanı, Moldova parlamentın deputatları, ministrular, işadamnarı.

GAGAUZİYAYA GELMÄ HAZIR

Kasımın 17-dâ Prezident Nikolae TİMOFTİ "Press Club" toplantısına musaafir oldu.

Gazetamızın baş redaktorunun soruşuna: "Gagauziyaya bir vizit nezaman yapmaa düşünersiniz?" Nikolay TİMOFTİ ölä cevap etti: "Orada benim dostlarım var... Düşünirim tezdâ Moldovanın üülen tarafını gezmâ Kaulu da, Taraklıy da, Gagauziyaya da geleçâm".

Kasımın 20-dâ Moldova Prezidenti Nikolae TİMOFTİNİN anası Elena raametli oldu.

Canabisinâ kendi acızganımızı bildireriz. Allaa ananızı saa tarafına alsın. Topracu ilin olsun.

Redakñiyamız.

Dimitriy KONSTANTİNOV GHT BAŞI SEÇİLDİ

Kasım ayın 5-dâ Gagauziya Halk Topluşun deputatları 20 oylan GHT Başı deputatı Dimitriy Georgiyeviç KONSTANTİNOVU ayırdılar.

GHT Başı seçimnerinâ 24 deputat katıldı. "Edinaya Gagauziya" hem Komünist partiyasının deputatları seçimdâ pay almadılar.

Dimitriy KONSTANTİNOV "Eni Gagauziya" cümne kuruluşun kandidate. Duudu 1952-ci yılın Kırım aynda (dekabri) Komrat kasabasında. Karmanov çiftçilik tehnikumunu hem Kievdaki selhoz akademiyayı başardı. Zoonjener. İşadamı. Komratın işadamlarının Birliinin predsedateli. 1995-1999 yıllarında GHT deputatıydı.

Not. Gagauziya Halk Topluşun Başını, onu yardımcılarını hem GHT komisiya predsedatellerin ayırması için taa derindân 2-ci sayfada okuyunuz.

DÜNNÄ GAGAUZLARIN KONGRESİ KOMRATTA GEÇTİ

Kasım ayın (noyabri) 2-3 günnerindâ Komratta Bütündünâ gagauzların III-cü Kongresi geçti. Ona 16 devlettân delegañiyalar katıldılar.

Kongresin açılışında, ev saabilerindân hem delegañiyalardan kaarâ, pay aldılar hem nasaat ettilâr Moldovada bulunan Türkiye, Azerbaycan hem Bulgariya

büükelçiliklerin diplomatları. Kongresin adına yazıları kutlamaklar geldilâr Moldova prezidentindân Nikolae

TİMOFTİdân, Moldova Parlamenti başından Marian LUPUDan, Moskva hem bütün Rusiya Patriarhı KİRİLL-dan hem başkalarından.

Kongresin birinci günündâ oldu baş toplantı, sektiyalarda çalışmak hem Kongresin Kararı alındı. Hep o günü Komratta açıldı gagauz yazıcıların Dionis TANASOĞLUNun hem Nikolay BABOĞLUNun byustları. Kongrestâ Gagauziyanın kollektivları bir konfert gösterdilər.

Kongresin ikinci günü delegañiyalara Avdarma, Coltay hem Beşalma küülerindâ kultura programaları yapıldı.

“TÜRKİYE HERZAMAN GAGAUZLARIN YANINDANIR”

Kasımın 20-dä Gagauziya Halk Topluşunda bir vizitlän bulundular Türkiye Büükelçisi sayın Mehmet Selim KARTAL hem Kişinev TİKA ofisin koordinatörü sayın Atilla Cem KARAMOLLAOĞLU.

Vizit zamanında musaafirlär buluştular GHT Başu Dimitriy KONSTANTİNOVlan. Buluşmada pay aldılar GHT Başın yardımcılarını Demyan KARASENİ hem Aleksandr TARNAVSKİY, GHT Prezidiumun azaları hem deputatlar Grigoriy KADIN, İvan BURGUCU, İvan TOPAL, Vladimir KISSA, Dimitriy MANASTIRLI, Sergey ÇİMPOEŞ.

Masa başında konuşuldu soruşlar, ani ilgilidilär Gagauziya avtonomiya statusunun kaavileşmesinnän, Gagau-

ziyanın soşial hem ekonomika kalkınmasınnan, gagauz dilin hem kulturenin korunmasınnan, ilerlenmesinnän hem da bilim araştırmalarınnan.

Türkiye Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL kendi tarafından urguladı, ani “Türkiye Cümhuriyeti herzaman gagauzların yanındadır” hem gagauz avto-

nomiyanın problemlerinin çözmesinde her türlü yardımda bulunacak. Canabisi bildirdi, ani Türkiye Respublikasının neeti var Komrattaki ATATÜRK bibliotekasının temelinde Türk kulture Merkezini kurmaa hem teklif etti bu proektin aslıya çıkarmasında Gagauziya Halk Topluşu yardımcı olsun.

Gagauziya parlamentin spikeri Dimitriy KONSTANTİNOV da urguladı, ani Gagauziyada herzaman üüsek uurda tanyêrlar Türkiyenin tarafından yapılan yardımın hem avtonimiyaların işbirlii. O açıkladı, ani Türkiye Respublikasının vakidında yardımınnan Gagauziyada pek çok proektler başa çıkarıldı hem Canabisi şükür etti Türkiyeye bu yardımın için.

GHT Başu urguladı, ani Gagauzi-

yanın ilerlemesi var nicä olsun salt ozaman, açan Gagauziyada kuvettä bulunannarın arasında birlik hem anaşmak olacak. O bildirdi, ani büünkü GHT deputatların neetinde sade bu anaşmak politikası vardır. Zerä GHT annêêr, ani yatırımnar Gagauziyaya var nicä olsun salt ozaman, açan burada raatlık olacak.

Buluşmada Türkiye Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL teklif etti eni seçilän GHT öndercileri Türkiyeye bir vizit yapsınar, neredä onnarın kolayı olacak Türkiye Parlamentinnan tanışmaa hem onun öndercilerinnän buluşmaa.

Buluşmaktan sora GHT öndercileri Türkiye Büükelçisinnän hem Kişinev TİKA ofisin koordinatörünnan barabar GHT hem Başkannık binasını gezdilər, çünkü en yakın vakıta, TİKA yardımınnan, bu binada remont başlayacak.

GHTda GÜRLEDİ HEM ÇİMÇİRİK ÇAKTI

Canavar ayın (oktabri) 30-da saat 11-dä Komratta başladı eni seçilän, sayıya görä, beşinci Gagauziya Halk Topluşun birinci toplantısı. Toplantıya maasuz geldilär Moldova parlamentin spikeri Marian LUPU hem Moldovanın premiyer-ministrusu Vlad FILAT. İkisi da toplantıda Gagauziya Halk Topluşun deputatlarına kısa bir kutlamak sözünnän danıştular.

Toplantıda deputatların hakları tanıdı hem onnara deputat kimnikleri verildi. Sora deputatlar emin verdilər hem GHT Başını ayırmaa deyni seçim komisiyası kurdular.

Bundan sora GHT Başına kandidaturalar teklif edildi: Fedor GAGAUZ (“Edinaya Gagauziya”), Georgi LEYÇU (baamsız, Komunistlär partiyası teklif etti), Dimitriy KONSTANTİNOV (“Eni Gagauziya”).

GHT Başu seçimnerinde 34 deputat pay aldı. Oylar bölä payedildi: Fedor GAGAUZ – 9, Georgi LEYÇU – 8, Dimitriy KONSTANTİNOV -16. (Not. Bir bülüten bozuk çıktı).

Birbuçuk saatlik aradan sora saat 16-00 dolayında deputatlar ikinci tura toplandılar.

“Edinaya Gagauziya”dan 10 deputat zala gelmedilär. Kalanına 24 bülüten verildi. Bülütennerä yazıldı Fedor GAGAUZun hem Dimitriy KONSTANTİNOVun adları.

İkinci turun seçimnerin sonucu: Fedor GAGAUZ – 0, Dimitriy KONSTANTİNOV -17. (Not. Bir bülüten kayıp oldu).

Bu üzerä deputatlar ikinci turu enidän yapmaa istedilär.

GHT toplantısında bulunan Gagauziya Başkanı Mihail FORMUZAL açıkladı, ani sayê ki toplantıyı kapat-

maa lääzım da deputatlara GHT Başına kandidaturaları enidän teklif etmää.

Son-sonunda karar alındı Kasım ayın 5-dä toplantıyı ilerletmää.

***

Kasım ayın 5-dä Gagauziya Halk Topluşun deputatları 20 oylan GHT Başu deputatı Dimitriy Georgiyeviç KONSTANTİNOVı ayırdılar. Toplantıda bulunan Gagauziya Başkanı Mihail FORMUZAL Dimitriy KONSTANTİNOVı GHT Başu seçilmesinnän kutlamadı.

Hep o günü GHT Başın yardımcılarını ayırmaa savştılar. Ama hiç bir kandidat ta (Demyan KARASENİ (“Edinaya Gagauziya”), Georgi LEYÇU (baamsız deputat), Aleksandr TARNAVSKİY (“Edinaya Gagauziya”), Roman TÛTÛN (Komunistlär partiyası) eterli oy alamadı.

Bundan sora karar alındı, ani GHT Başın yardımcılarını hem Halk Topluşun komisiyası presdatellerin ayırılmasına deyni Kasım ayın 13-dä enidän toplanmaa.

***

Kasım ayın 13-dä Gagauziya Halk Topluşun deputatları GHT Başın yardımcılarını hem GHT komisiyaların presdatellerini ayırdılar.

GHT Başın yardımcılarını kandidaturalar: Demyan KARASENİ (“Edinaya Gagauziya”) hem Georgi LEYÇU (baamsız deputat), Aleksandr TARNAVSKİY (“Edinaya Gagauziya”) hem Roman TÛTÛN (Komunistlär partiyası). Seçimnerde pay aldılar 32 deputat. GHT başın yardımcılarını seçildilär Demyan KARASENİ (23 oy) hem Aleksandr TARNAVSKİY (24 oy). Onnara kontr-kandidat olanlar 8-zär oy aldılar.

GHT komisiyaların presdatellerini ayırdılar:

Büçet komisiyası – Grigoriy MORAR;

Üüredicilik hem kulture komisiyası

– Dimitriy MANASTIRLI;
İndüstriya hem yapıcılık komisiyası
– İvan TOPAL;
İnsan hakları hem zakonculuk komisiyası – İvan BURGUCU;
Juridika komisiyası – Grigoriy KADIN;
Gençlik hem sport komisiyası – İlya UZUN;
Çiftçilik komisiyası – Vladimir KISSA;
Saalık hem soşial korumaları komisiyası – Nataliya ŞOŞEVA.

GHT ÖNDECİLERİ Marian LUPUylan GÖRÜŞTÜLÄR

Kasım ayın 14-dä Moldova Parlamentin presdateli Marian LUPU buluştu Gagauziya Halk Topluşu Başınnan Dimitriy KONSTANTİNOVlan hem onun yardımcılarinnan Demyan KARASENİylän hem Aleksandr TARNAVSKİYlan. Görüşmedä pay aldı GHTnin eski başu Anna HARLAMENKO da.

Görüşmedä GHT öndercileri annattılar Moldova Parlamentin spikerina nicä geçtilär GHT seçimneri, nelär yapılêr ortak uslu olsun deyni, açıkladılar kendi bakışlarını merkez organnarinnan ortak çalışmaları için.

Moldova Parlamentin presdateli Marian LUPU umut etti, ani iki taraflı işbirlii Gagauziyanın ilerlemesine kolayını verecek hem Gagauziya parlamentinin zakonculuk tekliflerine yol açacak.

Neetä var yol açmaa ona, ani GHT deputatları hem GHTda işleyennär katılınar Moldova Parlamentin toplantılarına, komisiyalarla işbirliinde bulununar, seminarlarda hem treninglarda pay alsınar.

Nicä bildirer tribuna.md saytı görüşmenin sonunda Marian LUPU baaşladı Gagauziya Parlamentinin spikerina bir çancaz, ani toplantıları geçirmedä yardım edecek hem da baaşladı bir top gül çiçää Anna HARLAMENKOya.

GHT AÇIKLAMASI

Kasımın 22-dä GHT deputatları kabletilär bir Açıklama: "NATOnun 58-ci parlament asambleyasında Moldovanın Liberal Partiyasının liderinin Mihai GIMPUNUN konuşmasına Gagauziya Halk Topluğunun bakış AÇIKLAMASI".

GHT deputatları sayêrlar, ani bu konuşmada Mihai GIMPUNUN Moldovanın NATOya girmäk istemesi "hal-ka hem konstituyıyaya karşı gidän" bir deklaratiyadır hem "bölä kantarlanmadık açıklamalar – esaplı diil hem negativ gelecää pek kuşkuludur".

Deputatlar urguladılar, ani Gagauziyanın hakkı var Moldovanın iç hem dış politikasında pay almaa hem "Gagauziya bir kerä dä izin vermedi M.Gimpunya Gagauziyanın topraklarında yaşyan halkların adından bölä esaplı olmayan hem kantarlanmadık açıklamalar yapmaa".

Deputatlar "karşı çıkêrlar "NATO zontii" hem "duşmannı, okupaıyalı Rusiya" adlı M.Gimpunun avantürasına".

GASSR-ın 23-cü YILDÖNÜMÜ BAKILDI

Komrat primariyasının toplantı odasında kutladılar Moldova içindä Gagauz Avtonom Sovet Soşialist Respublikasının (GASSR) kuruluşunun 23-cü yıldönümünü.

Kasım ayın 12-dä, bir tombarlak masa oturduğunda, pay aldılar o insan- nar, kim 23 yıl geeri bu respublikanın kurulması için gecä-gündüz çalıştılar.

Todur KİROVİÇ, Nikolay TELPİZ, Dimitriy SAVASTİN, Todur ZANET, İvan BURGUCU, Leonid DEÇEV, İvan TRİNKA, Nikolay DİMİTROG- LO, Margarita PENOVA, Todur TER- Zİ, Leonid DOBROV, Konstantin TAUŞANCI hem başkaları getirdilär aklılarına o uzak zamannarı hem da,

Gagauziyada işleri doorutmaa deyni, kendi büünkü fikirlerini hem teklifleri- ni açıkladılar. İki saatlık konuşmaların bitkisinde kuruldu bir komisiya o tek- lifleri bir kiyada dökmää hem cümne insana onnarı açıklamaa deyni.

Not. Tombarlak masayı hazırladılar Todur KİROVİÇ, Nikolay TELPİZ hem Georgiy RATKOGLU.

PATRETLERDÄ: (soldan) İvan BURGUCU, Todur KİROVİÇ, Nikolay TELPİZ, Dimitri SAVASTİN. Tombarlak masa dolayında.

Prof. Dr. Turan YAZGAN RAAMETLİ OLDU

Kasımın 22-dä, 74 yaş içindä, raa- metli oldu ga- gauzların hem bütün türk d ü n n ä s ı n ı n dostu, Türk

Dünyası Araştırmaları Vakfı Başkan- ını Prof. Dr. Turan YAZGAN.

Topracı ilin olsun. Allaa onu saa yanına kabletsin.

Aylesinä hem bütün türk dünnäsına acızganımız bildireriz.

"Ana Sözü" redaksiyası.

AZERBAJCAN KULTURA GÜNNERİ MOLDOVADA

Kasımın 11-15 günleri arası Kişinev- da, Komrat hem Belşta geçtilär Azer- baycan kultura Günleri.

Günlerin programasına görä mol- dovalılar tanıştılar Azerbaycanı için sergilärlän, siiretilär üç kino, bir spek- takli hem Djaz muzikası konterlerini, dattılar azerbaycan milli imeklerinden.

Azerbaycan kultura Günleri çerçevesindä Kasımın 13-dä, büyük azerbaycan poetin hem filosofun Ni- zami Gäncevinin 870 yıl dönümünün ilgili olarak, Kişinevda enilenmiş bir skver açıldı.

Kasımın 14-dä Moldovanın milli bib- lioteksında oldu prezentaıya Nizaminin dört dildä (romınca, azerbaycanca, rusça hem angliyca) aforizma kiyadına.

Azerbaycan kultura Günlerini ofițial açılışını yaptılar Moldova kul- tura ministrusu Boris FOKŞA, Azer- baycan kultura hem turizma ministru- nun yardımcısı Adalät VELİEV hem Moldovada Azerbaycanın büyükelçisi Namik ALİEV.

MEYDANDA ŞENNİK GEÇ VAKIDADAN SÜRRTÜ

Kasım ayın (noyabri) 4-dä Gagauziyada "ŞARAP YOR- TUSU – 2012" yortusu bakıldı. Orada pay aldılar Gagau- ziya başkanı Mihail FORMUZAL, GHT başı Anna HAR- LAMENKO, Komrat primarı Nikolay DUDOGLU, Çadır primarı Georgiy ORMANCI, başka Gagauziya küülerin pri- marları, folklor ansamblleri, sıradaki insannar.

Yortuya katıldılar Bütündünää ga- gauzların III-cü Kongresin delegatla- rı, Moldovanın hem Pridnestrovyenin çiftçilik ministruları, Bulgariyanın hem Belarusiyanın büyükelçileri, Rusiyanın bilim hem kultura Merkezin başı.

"ŞARAPYORTUSU – 2012" sırası Komratın merkez meydanında geçti. Burayı katılan kasabalar, küülär hem şarap fabrikaları kendi aullarını kur- dular. Yortunun ofițial açılışından sora ev saabileri hem ofițial musaafirlär, kurulan aulları gezdilär. Burada onna-

rı tuz-ekmeklän, şaraplan, şen muzıkaylan hem oyunlarlan karşı- ladılar. Aulların çorbacıları, pri- marlar musaafir- leri turna gözü şaraplan, balka milli içkilärlän hem imeklärlän (aula görä: gagauz, bulgar, moldovan, ukray- na, çingenä, poläk, rus imeklerinän) ikramanadılar.

Bu arada birkaç saat sıravardı mey- danda kurulan şenada Gagauziyanın hem Moldovanın ansamblleri hem çalgıcıları gözäl bir konçert gösterdiler.

GHT BAŞI Anna HARLAMENKONUN DÜNNÄ GAGAUZLARIN KONGRESİNDÄ AÇILIŞ NASAATI

Paalı gagauzlar! Hoş geldiniz evä! Saygılı musaafirlär! Gagauzların dünnä Kongresinä hoş geldiniz!

Bütün üreklän kutlêrim sizi Gagauz Avtonomiya Bölgesindä, Gagauz Erinin baş kasabasında, Komrat! Bizim gaga- uz aylemiz bugün çok zenginledi hem zeedelendi – bütün dünnedän gagauzlar kendi evinä çekildi. Saa olunuz!

Bu toplantı faydalı geçsin, konuş- maklar saygılı olsun!

Moldova Vatanında 120 taane halk yaşêr. Onnarın biri – gagauzlar! Mil- lionnar insan arasında bizim halkımız kendisini kaybetmedi, adını, dilini, adetlerini, dinini korudu. 1990-cı yılda gagauzlar kendi Respublikasını kurdu, 1994-cü yılda da kendi Avtonomiyası- nı kabletti.

Bizim Gagauziyamız adım-adım ayaa kalkêr. Aramızda kavga da, küsü dä olêr, ama herbirinä halkımız arka kalkêr. Kim aşırı devletlerä işlemää gider, onnar da kendi topraanı, anasını- bobasını, istoriyasını hem dilini unutmêr.

Büük sayıda halkların arasında kü- çük sayıda zor olmaa, ama gagauzlar verilmeêrlär. Herbir gagauzun üreendä

çancaaz öter. O çancaazların sesini bü- tün dünnä işitti da üürendi, ani biz bu er üzündä taa varız. Bizi tanıyêrlar ar- tık, ama bizim için taa aaz bilêrlär.

Nereyi dä gittim, hererdä sorêrlar bi- zim istoriyamız, kulturamız, adetlerimiz için. İnsan isteer derindän üürenmää, kim o gagauzlar. Pek islää, ani bu Kong- res var, ani o dünnenin her tarafında ya- şayan gagauzları tanıştrêr hem birleştire- rer. Ama lăazım taa çok çalışmaa, kaavi olunca. Çalışmaa annaşmakta, kötüsüz, kavgasız, bütün halkın adından.

İleri dooru nelär lăazım yapmaa, bu dostluk, bu annaşmak kopmasın deyni? Kendi duygularımnan paylaşacam.

1. Kultura hem halkın temeli.

Gagauzların kulturasını lăazım top- lamaa hem korumaa. Teklif ederim Komratta bütün dünnä gagauzların bir Kultura evini açmaa. İslää olur gagauz- ların yaşadı devletlerindä dä bir parça er bunun için bulunsun.

Bu yıl bän Ukraynanın Tarutino ka- sabasına gittim. Pek sevindim. Orada gagauzlar büyük sayıda ukrayın halkın arasında kaybelmemiş.

2. Dil – halkın sesi.

Ama bu ses kam-kam yavaşlêr.

Allaa korusun dünnedän kaybelen- ri! Dedelerimiz, analarımız, bobalarımız bizim dilimizi korumuşlar, biz dä lăazım onu koruyalım, zenginledelim, gelän evlatboylara hep bölä gözäl etiş- tirelim.

Bu yıl bizim Halk Topluşumuz ilk sıra başladı kanunnarı gagauz dilindä kabletmää. Grigoriy Morar deputatlara gagauz dilindä bütünü annattı. Gagauz Parlamentının eni dönemi, angısı diil çoktan seçildi da çalışmaa başladı, inanêrim, ani bu işleri ileri dooru da götürecektir.

Şindi birkaç laf gagauz dilindä ga- zetamız için. Bän hem Nikolay Telpiz başladık bu yıl onu kendi paramızlan tiparlamaa. "Gagauzlar" gazetası ana dilimizdä yarım yıl çıktı. İsteerim bu gazeta devlet gazetası olsun.

Okullarda da lăazım gagauz dilimiz taa sık işidilsin. Korumaa halkın sesini hem dilini – bizä baalı.

3. İstoriya – halkın penceresi.

Bu pençerä bizdä biraz kapanık taa. Kendi istoriyamızı derindän taa bil- meeriz. Yılın başında Halk Topluşun deputatları Türkiyanın Prezidentinnän, Premyer Bakanınnan, Meclis Baş-

kanınnan buluştular. Vizadan hem ekonomikadan kaarä biz gagauzların istoriyası için dä lafettik. Teklif var: barabar bir istoriya grupasını kurmaa da arhivlerin materiallarını üürenmää.

4. Adetlär – halkın özümçüü.

Gagauzların adetleri gözäl, şafklı, tatlı. Dimitri Kara Çoban, bizim gagaz legendamız, Beşalma küüyündä gaga- uzların evelki düünlerini, türkülerini, horularını, derneklerini kameraya çıkardı. Şindi eni kameralar var, ama Kara Çoban yok. TRTda, Türkiyada, hazır yardımcılar, kimin neeti var – yaklaşsın. Yapalım bir büyük gözäl film: "Gagauzların özel adetleri".

5. Ekonomika hem politika so- ruşları.

İşimiz taa çok var, Gagauz Avto- nomiyasında yaşamak düzelincä, ama hepsi insannar inanêrlar, ani birliktä, annaşmakta hem akıllan çalışarkan, hepsi islää olacek.

Sizinnän, nicä ayledä, lafettim. Açılışın üreklerinizi isteerim, da birliktä işlerimizi yapalım. Herzaman evinizä gelin, burada sizin topraanız, Vata- nınız, burada sizi severlär, annêrlar, bekleêrlär.

ÇADIRDA İKİNCİ HAYVANCILIK GÖSTERİSİ

Gagauzyada bakılan Kasım yortusunun ilgili olarak (Kasım yortusu gagauzlarda Kasımın 7-dä bakılırdı) Ay Dimitri günü Kasımın 8-dä Çadır kasabasında Hayvancılık uurunda büyük bir gösteri oldu. Bu gösteri Gagauzyada ikinci yıl sıravardı olêr.

Hayvancılık gösterisine katıldılar Gagauzyanın hem Moldovanın hayvancıları. Onnar gösterdilär hem teklif ettilär insannara kendi mallarını: büyük baş hem küçük baş hayvannarı, beygirleri, ev kuşlarını, guguşları, tauşannarı, balıkları, kuvancılık mallarını.

Hayvancılık gösterisine katılannarın arasından en isleylerini ayırmaa deyni bir juri kuruldu. Jurinin çalışması bittiyän belli oldu, ani:

1. Büyük baş hayvannarın

büütmesindä en islää OOO "Doksan-kom" kolektivi (önderci Aleksandr KENDİGELÄN);

2. Beygir büütmesindä en islää "At-PROLİN" beygir ferması (önderci Konstantin KELEŞ);

3. Koyun büütmesindä en islää İP

"Balaban F" kolektivi (önderci Fedor BALABAN);

4. Keçi büütmesindä en islää KH "Gargalık M" kolektivi (önderci Mihail GARGALIK);

5. Domuz büütmesindä en islää OOO "Agroseminvest" kolektivi (önderci Yuriy RADONOV);

6. Körük hayvannarın büütmesindä en islää Petr UZUN;

7. Tauşannarın büütmesindä en islää İvan MEÇKAR;

8. Ev kuşları büütmesindä en islää OOO "Ev kuşları" kolektivi (önderci Georgiy ALADOV);

9. Gözellik kuşların büütmesindä en islää Viktor VİTVİTSKİY;

10. Kuvan bakmasında en islää İvan ZLATOV;

11. "Tamazlık hayvannarın büütmesindä üüsek beceriklii" için Gran-Pri verildi OOO "Doksan-kom" kolektivına (önderci Aleksandr KENDİGELÄN).

MINDARLARIN ERİNÄ POLİTİYAYININ ELLERİNÄ URÊRLAR

Gazetamız açıkladı, ani Harman ayın (avgust) 24-dä Gagauzyanın Kişinev tarafından girişindä bulunan Gagauzyanın simvolunun üstündä hem bir pınar bir da çöşmä duvarlarında "Romania mare" hem "Unirea" unionist yazıları peydalandı. (Bak: "AS" No: 9, 29.09.2012 y. ya da <http://www.anasozu.com/news/?razdel=2&id=1361>).

Bu ceza işini araştıran Komrat poliğiya bölümün zaametçisi mayor İvan BAYRAKTAR danıştı Moldova Naşional-liberal partiyasının (NLP) predsedatelinä Vitaliya PAVLİÇENKO-ya bir yazıyan, neredä teklif etti NLP predsedateli açıklasın: Gagauzyada unionist yazılarını yazan Vasile SİNEGUR bu NLP partiyasının azası mı?

Vitaliya PAVLİÇENKO aalaşêr bu iş için Moldova İçişleri ministerliinä, yazıp, ani bu soruş onu pek gücendirdi da lăazım mayoru takazalamaa.

Moldova İçişleri ministerliin ceza departamenti açıklêr, ani «Департамент уголовного преследования МВД информирует председателя НЛП о том, что рассмотрели запрос. [...] Глава отдела уголовного преследования комратского комиссариата полиции, майор полиции Иван Байрактар превысил свои полномочия, оговоренные в Уголовном кодексе, а потому его просьба была незаконной». Moldova İçişleri ministerliin ceza departamentin başı Georgiy MALİK haberleer, ani mayor İvan BAYRAKTAR takazalandı hem onun zarplatısından 15% para kesildi.

Şaşılacak iş: Gagauzyamızı mindarlıyannara hiç bir takaza yok, ama bu işi araştıran poliğiyanın ellerinâ urêrlar. Sora da isteerlär devlettä hırsızlık hem türlü zulumluklar olmasın. Ayıp!

DEMONSTRATİİYALAR BÖLÄ GEÇÄRDİLÄR

Sovet zamanında Kasımın (noyabri) 7-dä Sovet Soşialist Büyük Oktabri revolütiyasının yıldönümünnän ilgili olarak herbir küüdä hem kasabada demonstraşiyalar olardı.

Demonstraşiyalara partkomnar hepsini çıkardardılar, "göstermä" deyni halkın sovet rejimin simvollarına sevgisini. Demonstraşiyalardan sora da insannar Kasım yortusunu bakardılar. (Unutmayın, ani bitki vakıtlaradan Kasım yortusu gagauzlarda Kasımın 7-dä bakılırdı. Sora klisä onu Kasımın 8-nä, Ay Dimitri gününä geçirmä başladı).

PATRETTÄ: Kongaz küüyündä 7 Noyabri demonstraşiyasında mee-va başçaların brigadaları.

Foto – STATOV Vladimir Nikolae-viçin.

KÖRPELERÄ DEYNİ ENİ PEETLÄR

Bu peetleri Todur ZANET yazdı türkücumüz Lüdamila TUKANın teklifinâ görü. Onnar gagauz dili üüredicilerinâ hem uşak başçalarında terbiyecilerâ faydalı olacek.

LÜZGÄR (FİZMİNUTKA)

Lüzgär eseer yukardan,
Sallanêr fidan ondan.
Büküiler dallar aşaa –
Uçları diyer topraa.
Kalkêr dallar yukarı –
Titirer yaprakları.
Yannadı fidan saaya –
Dokundu komuşuya.
Sora yannadı sola –
Tutunduk biz kol-kola...
Uracez şamarları –
Lüzgär dönsün yukarı.

EKMEK

Pak unu eleer elek –
Mamu yapacek ekmek!

Hamur yuuru teknedä –
Kabarsın tepsilerdä.

GÜZ

Cevzläer düşer "pat-pat",
Yapraklar oldu kat-kat,
Üzümdän akêr şıra –
Güz geldi dolaylara!

KAAR

Kaar yaayêr, atıştrêr,
Başıma yavaş konêr.
Suvazlêr yanaklarını
Hem öper dudaklarını.

KİŞ

Pek derin oldu kışlar,
Evleri saardı kaarlar,

Buz tuttu dereleri
Hem örttü gölcezleri.
Oldu onnar dü-be-düz –
Kayacez gecä-gündüz!

KIZAKLAR

Saurêr oldu kaç gün,
Herersi dolu kürtün.
Kızaklar hızlı kayêr –
Tabannarmız yalabêr.

TE GELDİ İLKYAZ

Eriyer artık kaarlar,
Yısndı suuk haavalar.
Dönmeycek geeri ayaz –
Zerü te geldi ilkyaz!

SURVA

Surva, surva – Eni Yıl,
Çam aacı bizä mayıl.
Biz onu donakladık –
Baştan aşaaa telledik;
Astık orêy oyuncak –
Gel bu gözelläü sän bak.

Dala kondurduk kaarcaz.
Tatlılar bizdä diil aaz:
Var bomboli, şokolad,
Sepetçiktä – marmelad,
Mandarin var hem alma,
Bir kutu sakız da taa.

Ayaz Dädu gelecek,
Bizä baasış verecek:
Kimä kıyat, kimä bal,
Utanma, buyur da al.

Söledim bän peetimi,
Saymadım zaametimi.
Taa başadan annatım –
Neredä o baasışım!?

"ANA SÖZÜ" Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu "ANA SÖZÜ" S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta "Universul" basım evindä basılêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 7413.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişineu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 28-18-04

e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com